

AB-137

April-2019

M.A., Sem.-II

410 : Economics

(International Economics – 2)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નિરપેક્ષ અને સાપેક્ષ લાભનો વેપારનો સિદ્ધાંત સમજાવો અને વેપારના સાપેક્ષ લાભના સિદ્ધાંતની મર્યાદાઓ ચર્ચો. 14

અથવા

વિદેશ વેપારનો સાધન પ્રમાણ ભિન્નતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો અને લિયોન્ટીફ કોયડાની યથાર્થતા ચર્ચો.

- (B) સાચા વિકલ્પ ઉપર ટીક કરો. 4

(1) “જે દેશને શ્રમ સાથે ઊંચું મૂડી પ્રમાણ હોય તેને આયાતોની તુલનાએ નિકાસોમાં નીચે મૂડી શ્રમ રેશિયો હોય છે.” આ કોનું વાક્ય છે ?

- (a) લિયોન્ટીફ (b) હેક્યર ઓહલીન
(c) હેબરલર (d) રિબસીન્સ્કી

(2) કોનું થીયરમ દર્શાવે છે કે “પૂર્ણ રોજગારી જળવાતી હોય ત્યારે સાધન પ્રમાણમાં થતો ફેરફાર વસ્તુઓના ઉત્પાદન પર કેવી અસર છે ?”

- (a) લિયોન્ટીફ (b) હેક્યર ઓહલીન
(c) એડમ સ્મિથ (d) રિબસીન્સ્કી

(3) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો ક્લાસિકલ (શિષ્ટ) સિદ્ધાંત કોની સાથે સંકળાયેલ છે ?

- (a) સાપેક્ષ લાભ (b) સાધન પ્રમાણ
(c) લિયોન્ટીફ કોયડો (d) વૈકલ્પિક ખર્ચ

(4) નિરપેક્ષ લાભનો આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

- (a) ડેવિડ રિકાર્ડો (b) એડમ સ્મિથ
(c) હેબરલર (d) હેક્યર ઓહલીન

2. (A) વેપાર શરતો એટલે શું ? વેપાર શરતોના પ્રકાર વર્ણવી, તેને અસરકર્તા પરિબલો ચર્ચો. 14

અથવા

દરખાસ્ત રેખાઓની મદદ વડે વેપાર શરતોનું નિર્ધારણ સમજાવો. લાંબાગાળે વેપાર શરતો ઉપર કયા પરિબલો અસર કરે છે ?

(B) સાચા જવાબ પર ટીકમાર્ક કરો.

4

- (1) પારસ્પારિક માંગનો સિદ્ધાંત આપનાર અર્થશાસ્ત્રી
(a) માર્શલ (b) જે.એસ. મિલ
(c) શિંગર (d) રિબસીસ્કી
- (2) વેપાર શરતોના નિર્ધારણનો દરખાસ્ત રેખાઓનો સિદ્ધાંત આપનાર અર્થશાસ્ત્રી
(a) માર્શલ (b) જે.એસ. મિલ
(c) રિકાર્ડો (d) એડમ સ્મિથ
- (3) 'લાંબેગાળો મેન્યુફેક્ચર્ડ ચીજોની કિંમતોની તુલનાએ પ્રાથમિક ચીજોની કિંમતો ઘટતી હોય છે.'
– આ વિધાન કોનું છે ?
(a) માર્શલ (b) જે.એસ. મિલ
(c) પ્રેબીશ્ચ (d) હેબરલર
- (4) વેપાર શરતોનું સેક્યુલર (તટસ્થ) નિર્ધારણ એટલે
(a) તદ્દન ટૂંકોગાળો (b) ટૂંકોગાળો
(c) લાંબોગાળો (d) એકપણ નહીં

3. (A) મુક્ત વેપાર નીતિની મર્યાદાઓ દર્શાવી, સંરક્ષણલક્ષી વિદેશ વેપારની નીતિની તરફેણની દલીલો ચર્ચો.

14

અથવા

સંરક્ષણવાદની મર્યાદાઓ દર્શાવી, મુક્ત વેપાર નીતિની તરફેણની દલીલો ચર્ચો.

(B) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો.

3

- (1) પ્રારંભિક પાણે સંરક્ષણનીતિની હિમાયત દઢપણે કોણે કરી હતી ?
- (2) ઈષ્ટતમ જકાત એટલે શું ?
- (3) આયાત ક્વોટા એ કયા પ્રકારનું નિયંત્રણ છે ?

4. (A) જકાતસંઘનો સિદ્ધાંત સમજાવી, તેની ઉત્પાદન અને વપરાશ અસરો વર્ણવો.

14

અથવા

વિકસતા દેશોના સંદર્ભમાં 'વિશ્વ વેપાર સંગઠન' વ્યવસ્થાની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

(B) અત્યંત ટૂંકમાં જવાબ આપો.

3

- (1) SAARCનું પૂર્ણ રૂપ જણાવો.
- (2) ASEANનું પૂર્ણ રૂપ જણાવો.
- (3) SAPTAનું પૂર્ણ રૂપ જણાવો.

AB-137

April-2019

M.A., Sem.-II

410 : Economics

(International Economics – 2)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Explain the absolute and relative advantage theory of trade and discuss the limitations of relative advantage theory of trade. 14

OR

Explain the factor endowment theory of international trade and discuss the relevance of Leontif Paradox.

- (b) Tick mark on the right option : 4

(i) “A country with a higher capital per work has a lower capital / labour ratio in exports than imports” who’s sentence is this ?

- (a) Leontief (b) Hacture Ohlin
(c) Haberler (d) Rybczynski

(ii) Who’s theorem displays “How changes in an endowment effects the output of goods, when full employment is sustained”.

- (a) Leontief (b) Hacture Ohlin
(c) Adam Smith (d) Rybezyynski

(iii) Classical theory of international trade is related to _____.

- (a) comparative advantage (b) factor endowment
(c) Leontief paradox (d) Opportunity cost

(iv) Absolute advantage theory of international trade given by

- (a) David Recardo (b) Adam Smith
(c) Haberler (d) Hacture Ohlin

2. (a) What is terms of trade ? Describe the types of terms of trade and discuss the factors affecting the terms of trade. 14

OR

Explain the determination of terms of trade with the help of offer curves. Which factors affects to the terms of trade in long run ?

- (b) Tick mark on the right answer : 4
- (i) Reciprocal theory of terms of trade was given by
 (a) Marshall (b) J.S. Mill
 (c) Singer (d) Rybczynski
- (ii) Offer curve theory of terms of trade was given by
 (a) Marshall (b) J.S. Mill
 (c) Ricardo (d) Adam Smith
- (iii) “Price of primary goods declines relative to price of manufactured goods over the long term” – Who’s statement is this ?
 (a) Marshall (b) J.S. Mill
 (c) Prebisch (d) Haberler
- (iv) Secular determination of terms of trade means _____.
 (a) very short period (b) short period
 (c) long term (d) none of above
3. (a) Indicate the limitations of free trade policy and discuss the arguments in favour of protection policy for foreign trade. 14
- OR**
- Indicate the limitations of protectionism in foreign trade and discuss the arguments in favour of free trade policy.
- (b) Answer of the followings in one or two sentences : 3
- (1) Who had strongly advocated protection policy in foreign trade primarily ?
 (2) What is optimum tariff ?
 (3) Which kind of restriction is import quota ?
4. (a) Explain the theory of custom union and describe its consumption and production effects. 14
- OR**
- Discuss critically the ‘World Trade Organisation’ system in the context of developing countries.
- (b) Answer of the following in very brief. 3
- (1) Give the full form of SAARC.
 (2) Give the full form of ASEAN.
 (3) Give the full form of SAPTA.
-

AB-137

April-2019

M.A., Sem.-II

410 : Economics

(Managerial Economics-1)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર (મેનેજરીયલ ઈકોનોમીક્સ) એટલે શું ? સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્રના સ્વરૂપ, અવકાશ અને મૂળભૂત ખ્યાલો સમજાવો અને તેનું મહત્વ વર્ણવો. 14

અથવા

પેઢીના સંચાલકીય અને વર્તણૂકલક્ષી વિવિધ સિદ્ધાંતો સમજાવો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 4

- (1) ‘મહત્તમ વેચાણ આવક’ નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (2) ‘મહત્તમ વિકાસ મોડેલ’ નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (3) ‘સંચાલકીય વિવેક બુદ્ધિ’ નો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
- (4) પેઢીના વર્તણૂકલક્ષી સિદ્ધાંત સાથે પ્રારંભિક રીતે સંકળાયેલ કોઈ એક તજજ્ઞાનું નામ આપો.

2. (A) રેખીય પ્રોગ્રામીંગ (લીનીયર પ્રોગ્રામીંગ) એટલે શું ? રેખીય પ્રોગ્રામીંગની મૂળભૂત ધારણાઓ અને પ્રયુક્તિઓ સમજાવો. 14

અથવા

આલેખ પદ્ધતિઓ (ગ્રાફીકલ મેથડ્સ)નો ઉપયોગ કરીને ‘અવરૂઢ મહત્તમ નફા’ તથા ‘અવરૂઢ’ લઘુત્તમ ખર્ચની સમજૂતી આપો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 4

- (1) વિભેદક ગણતરી (ડીફરન્સીયલ કેલક્યુલસ) એટલે શું ?
- (2) રેખીય પ્રોગ્રામીંગ સમસ્યા એટલે શું ?
- (3) વ્યુત્પત્તિ (ડીરાઈવેશન)નો કોઈ એક નિયમ જણાવો.
- (4) ઈષ્ટતમ પ્રાપ્તિ (ઓપ્ટીમાઈઝેશન) એટલે શું ?

3. (A) માંગ આગાહી (ડીમાઈન્ડ ફોરકાસ્ટીંગ)નો ખ્યાલ સમજાવો અને તેના પગલાં તથા મહત્વની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

માંગ આગાહી એટલે શું ? સ્થાપિત અને નવી પેઢાશો માટેની માંગની આગાહીની પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. 3
- (1) માંગ આગાહીનો શો હેતુ હોય છે ?
  - (2) માંગ આગાહીમાં સામેલ કોઈ એક પરિબલ જણાવો.
  - (3) મેનેજરો (સંચાલકો)ને માંગ આગાહી કેવી રીતે ઉપયોગી થાય છે ?

4. (A) કિંમત નીતિ એટલે શું ? કિંમત નીતિની કેટલીક વ્યૂહરચનાઓ તથા ભાવ વ્યવહારોની ચર્ચા તેમની મર્યાદાઓ સહિત કરો. 14

અથવા

કિંમત નીતિના હેતુઓ સમજાવી મોટા સાહસો તથા લઘુ ઉદ્યોગો માટેના કિંમતનીતિના અભિગમો ચર્ચો.

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. 3
- (1) દર ભાવ નિર્ધારણ (ગોઈંગ રેટ પ્રાઈસીંગ) એટલે શું ?
  - (2) ખર્ચલક્ષી / પડતર કિંમત એટલે શું ?
  - (3) બજારલક્ષી કિંમત એટલે શું ?

AB-137

April-2019

M.A., Sem.-II

410 : Economics

(Managerial Economics-1)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) What is managerial economics ? Explain the nature, scope and fundamental concepts of managerial economics and describe its significance. 14

OR

Explain different managerial and behavioural theories of the firm.

- (b) Answer of the following in one or two sentences : 4

- (1) Who gave the theory of sales revenue maximization ?
- (2) Who gave growth maximization model ?
- (3) Who gave managerial discretionary theory ?
- (4) Give any one name who is primarily related to the behavioural theory of the firm.

2. (a) What is linear programming ? Explain the basic assumptions and techniques of linear programming. 14

OR

Explain the constrained profit maximization and constrained cost minimization using graphical methods.

- (b) Answer the following in one or two sentences : 4

- (1) What is differential calculus ?
- (2) What is linear programming problems ?
- (3) Give any rule of derivation.
- (4) What is optimization ?

3. (a) Explain the concept of demand forecasting and discuss its steps and significance. **14**

OR

What is demand forecasting ? Discuss the methods of demand forecasting for established and new products.

- (b) Answer the following in one or two sentences. **3**

- (1) What is the purpose of demand forecasting ?
- (2) Give any factor involved in demand forecasting.
- (3) How demand forecasting is useful to managers ?

4. (a) What is pricing policy ? Discuss some strategies and pricing practices alongwith their limitations. **14**

OR

Explain the objectives of pricing policy and discuss the pricing approaches for large enterprises and small business.

- (b) Answer of the following in one or two sentences : **3**

- (1) What is going rate pricing ?
  - (2) What is cost oriented pricing ?
  - (3) What is market oriented pricing ?
-